

ЗАСТОСУВАННЯ SWOT-АНАЛІЗУ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОБЕЗПЕКИ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Нині SWOT-аналіз найчастіше застосовується у галузях економіки та управління [1, 2]. Але його універсальність дозволяє вживати його для оцінювання різних об'єктів, в тому числі й екологічних (аналіз якості продукції, екологічного стану підприємства, міста, регіону та ін.).

Переваги методу: 1. Метод застосовний в різноманітних сферах екології та екологічної безпеки; 2. Його можна адаптувати до любого об'єкта дослідження (продукт, підприємство, регіон, країна та ін.) 3. Вільний вибір аналізованих елементів залежно від поставленої мети. 4. Може використовувати як для оперативного контролю, так стратегічного планування на період.

Недоліки: 1. Основним недоліком SWOT-аналізує те, що належить до групи описових моделей стратегічного аналізу, які показують лише спільні цілі, а конкретні заходи їх досягнення треба розробляти окремо. 2. Результати SWOT-аналізу, якнеформалізованого методу, представлені у вигляді якісного опису, що ускладнює його подальше використання. 3. SWOT-аналіз є досить суб'єктивним та дослідницька значимість результатів аналізу надзвичайно залежна від рівня компетенції та професіоналізму аналітика. 4. Проведення якісного SWOT-аналізу вимагає залучення досить великої кількості фахівців з відповідних областей, що підвищує його вартість. 5. Задля реалізації SWOT-аналізу необхідно залучення великих масивів інформації, що потребує значних зусиль і витрат. Ці недоліки призводять до того, що застосування SWOT-аналізу вимагає паралельного використання інших сучасних методів дослідження. Але саме SWOT-аналіз дає змоги виявити наявні чи ймовірні проблеми об'єкту, сформулювати сценарій розвитку об'єкту на запланований період у цілях відвернення чи виведення об'єкту з кризи. Розглянемо можливість використання методу в екологічних дослідженнях (таблиця 1).

Таблиця 1 - SWOT-аналіз екобезпеки металургійних підприємств України

Сильні сторони(Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
<p>Позитивний досвід захисту довкілля від забруднення викидами та скидами промислових підприємств завдяки застосуванню новітніх технологій очистки викидів і скидів.</p> <p>Існування передових індустріальних підприємств (наприклад, Інтерпайп) як об'єктів пропагандивпровадження ресурсо - та енергозберігаючих технологій.Наявність освітньої та науково-дослідної бази.Достатня кількість висококваліфікованих спеціалістів-металургів.</p>	<p>Значне техногенне навантаження на довкілля (забруднення атмосферного повітря, водних об'єктів, погіршення стану земель, накопичення відходів).Незадовільний стан очисних споруд. Висока ресурсо - та енергоємність виробництва внаслідок використання застарілих технологій виробництва.Недостатнє використання обладнання для утилізації викидів в атмосферу, стічних вод і твердих відходів на підприємствах.Загальний високий рівеньзношеності інфраструктури.Недостатня кількість кваліфікованих спеціалістів-екологів, ознайомих з ситуацією на практичних прикладах.</p>
Можливості (Opportunities)	<p>Недостатній рівень відповідальності за порушення екологічного законодавства</p>
<p>Запровадження ефективної екологічної політики на підприємствах.Залучення коштів на зменшення техногенного навантаження на довкілля.Здійснення екологічного аудиту підприємств у двох напрямках: а) покращення техногенних ресурсних циклів; б) закриття екологічно шкідливих підприємств.Впровадження екобезпечних, ресурсо - та енергозберігаючих технологій у виробництві. Раціональне та комплексне використання природних і техногенних родовищ.Використання відновлювальних джерел енергії.Налагодження відносин з бізнесом щодо переробки відходів.Формування нових рекреаційних територій за рахунок виведення з експлуатації промислових зон.</p>	<p>Загрози (Threats)</p> <p>Погіршення стану довкілля внаслідок продовження політики незбалансованого природокористування.Погіршення стану здоров'я населення внаслідок забруднення довкілля.</p> <p>Погіршення демографічної ситуації.</p> <p>Погіршення якості питної води.Висока ймовірність екологічних і техногенних катастроф, обумовленихнезадовільним станом обладнання підприємств.</p> <p>Виникнення техногенних надзвичайних ситуацій в місцях складування токсичних відходів.Зростання рівня забруднення водних об'єктів внаслідок неефективної системи очищення стічних вод.</p>

Отже, матриця SWOT-аналізу для металургійних підприємств показує, що є певні екологічні проблеми. Але підприємства мають змогу використовувати свої сильні сторони й можливості і реалізовувати стратегії підвищення екобезпеки, що дозволить позбавитись слабкихсторін та уникнути можливих екологічних загроз.

Список літератури

1. <http://bukvar.su/jekonomika/page,2,208310-SWOT-analiz.html>

2. Харитонова А.В. Использование модифицированного алгоритма проведения SWOT-анализа для адаптивного управления на металлургическом предприятии // Экономика. - 2011. - № 3. – С. 220-227.

УДК 669.18.046

С.Г. Мельник, М.А. Поживанов, В.И. Курпас, В.Г. Ефимова

Физико-технологический институт металлов и сплавов НАН Украины, г. Киев

ВНЕПЕЧНАЯ ОБРАБОТКА КОНВЕРТЕРНОЙ СТАЛИ ДЛЯ ХИМИЧЕСКИХ РЕ- АКТОРОВ

Для изготовления химических реакторов применяется сталь марок 08сп, 08Т по ТУ14-1-3172 и 08ГТ - по ТУ 14-1-2813 (табл.).

Таблица

Химический состав стали 08сп, 08Т (ТУ 14-1-3172) и 08ГТ (ТУ 14-1-2813)

Марка стали	Содержание элементов, мас % ^{*)}										
	C	Si	Mn	Al	S	P	Cr	Ni	Cu	N ₂	Ti
08сп	Не более 0,10	0,17-0,37	0,35-0,65	0,015-0,045	0,035	0,035	0,10	0,25	0,10	0,008	-
08Т	Н.б. 0,10	0,17-0,37	0,35-0,65	0,015-0,045	0,035	0,035	0,10	0,25	0,10	0,008	0,01-0,03
08ГТ	Н.б. 0,10	0,15-0,35	1,10-1,50	0,015-0,045	0,035	0,035	0,10	0,25	0,25	0,008	0,05-0,12

Примечание: *) - остальное - железо

Сталь используется при изготовлении емкостей для переработки и хранения различных жидкостей, в том числе таких активных, как кислоты, в химическом машиностроении и пищевой промышленности. Для производства химических реакторов требуется листовая сталь толщиной 10÷12 мм с бездефектной поверхностью. Из указанной стали изготавливают химические реакторы с эмалируемой внутренней